

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2017, în cauza penală, în privința lui

Andronache Serghei XXX, născut la XXX,
domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 16.03.2017 pînă la 14.06.2017;

Instanța de apel de la 18.08.2017 pînă la 03.10.2017;

Instanța de recurs de la 13.12.2017 pînă la 24.01.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 14 iunie 2017, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Andronache Serghei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsa penală cu amendă în mărime de 480 unități convenționale, în sumă de 24 000 lei în beneficiul statului, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

S-a încasat de la Andronache Serghei în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 191 lei.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a stabilit în fapt că, inculpatul Andronache Serghei, la 21.01.2017 aproximativ la ora 05 și 30 min., deținând permis de conducere valabil, conducând automobilul de modelul „XXX” cu n/î XXX, în mun. Chișinău, se deplasa pe bd. Renașterii Naționale din direcția str. Florilor în direcția str. Albișoara. În timpul deplasării pe prima bandă din dreapta a carosabilului indicat, ajungând în regiunea unei stații de alimentare auto în construcție amplasată la o distanță neînsemnată după sensul giratoriu care intersectează bd. Renașterii Naționale cu str. Tudor Vladimirescu, nu a manifestat prudență sporită la trafic și nu a manifestat dexteritate în conducere, prin ce a ignorat cerințele pct. 45 (1) și (2) și pct. 49 al Regulamentului Circulației Rutiere, și ca urmare cu partea frontală dreapta a automobilului, a comis tamponarea în spate a biciclistului Tcaci Serghei, a.n. XXX, care la fel se deplasa pe bd. Renașterii Naționale pe prima bandă din dreapta a carosabilului, în aceeași direcție cu automobilul de care a fost tamponat.

În rezultatul accidentului rutier, biciclistului Tcaci Serghei, i-au fost cauzate vătămări corporale medii sub formă de: fractura cominutivă a porțiunii acromiale a claviculei drepte, excoriații la nivelul capului feței.

Instanța de fond a încadrat în drept acțiunile inculpatului în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere și de exploatare a unităților de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății.

3. Împotriva sentinței, a înaintat apel inculpatul Andronache Serghei, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, conform căreia să nu fie aplicată pedeapsa complementară.

Inculpatul a invocat că nu este de acord cu sentința în cauză în partea ce tine aplicarea pedepsei complementare sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, ori instanța de fond nu a luat în considerație circumstanțele atenuante ale cazului și anume faptul că el a recunoscut vina integral, a examinat cauza în procedură simplificată, acțiune civilă nu a fost înaintată deoarece paguba a fost restituită, este căsătorit, are doi copii minori la întreținere, iar soția nu lucrează și se află la îngrijirea mea. Aproximativ 3 ani în urmă după ce a primit o traumă la lucru la construcție în Moscova nu mai putea lucra în acest domeniu și s-a angajat în calitate de taximetrist, unde activează până în prezent. Din lucrul pe care îl are își întreține familia, iar altă îndeletnicire nu are.

Necâtând la cele menționate și faptul că pedeapsa complementară a articolului incriminat nu este obligatorie, instanța nu a luat în considerație cele menționate și a aplicat la maximum această pedeapsă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2017, a fost admis apelul declarat de inculpatul Andronache Serghei, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală în partea stabilirii pedepsei complementare și încasării cheltuielilor de judecată, pronunță în această parte o nouă hotărâre după cum urmează.

Inculpatul **Andronache Serghei** recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea pedepsei în formă de amendă în mărime de 480 unități convenționale, ce constituie 24 000 lei în beneficiul statului, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

S-a respins cererea înaintată de acuzatorul de stat în interesul statului de încasare de la **Andronache Serghei** în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 191 lei, ca fiind neîntemeiată.

În rest dispozițiile sentinței s-au menținut.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și de drept ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, instanța de fond încadrând just acțiunile inculpatului Andronache Serghei în baza dispozițiilor art. 264 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative *încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere și de exploatare a unităților de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății.*

Cauza penală a fost examinată în instanța de fond în ordinea procedurii simplificate pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în baza art. 364/1 Cod de procedură penală, în baza cererii autentice și personale înaintate de către inculpatul Andronache Serghei, fiind asistat de către un avocat, (f.d. 123).

Prin justificarea probelor cercetate, instanța de apel a considerat dovedită cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Potrivit textului apelului înaintat, inculpatul Andronache Serghei a solicitat excluderea pedepsei complementare sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, considerând că instanța de fond în mod incorect a aplicat în privința lui pedeapsa complementară în baza art. 264 alin. (1) Cod penal.

Astfel, autorul apelului este de acord cu starea de fapt stabilită de prima instanță, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, apelantul însă critică hotărârea primei instanțe în partea aplicării pedepsei complementare.

Analizând acest temei în raport cu motivele invocate în apel, instanța de apel a constatat că acesta și-a găsit confirmarea la judecarea apelului declarat, fiind atestate temeiuri de implicare a instanței de apel în sensul casării hotărârii contestate în partea individualizării și stabilirii pedepsei.

Instanța de apel a reținut că dispoziția art. 264 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsa sub formă de amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani.

La verificarea corectitudinii individualizării pedepsei inculpatului Andronache Serghei, instanța de apel a ținut cont de art. 61, 70, 75, 76-78 Cod penal, de caracterul și gravitatea infracțiunii săvârșite și anume de faptul că prin acțiunile sale inculpatul Andronache Serghei a comis o infracțiune mai puțin gravă, de faptul că inculpatul a recunoscut integral vinovăția sa, contribuind activ la investigarea cazului, a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale, la locul de trai și de muncă se caracterizează pozitiv (f.d. 61-61), anterior nu a fost condamnat (f.d. 58), la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află (f.d. 72-73), este angajat în câmpul muncii, are la întreținere doi copii minori, a achitat amenda penală stabilită de prima instanță.

Instanța de fond a stabilit o nouă limită maximă a pedepsei cu amendă prin prisma art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, astfel stabilindu-i inculpatului o pedeapsă penală sub formă amendă în mărime de 480 unități convenționale.

Necâtând la faptul că instanța de fond a stabilit corect noile limite de aplicare a pedepsei, a individualizat corect pedeapsa principală aplicată lui Andronache Serghei, totuși instanța de fond în mod eronat a numit inculpatului și pedeapsa complementară.

Astfel, dacă la alin. (2) art. 264 Cod penal, sancțiunea complementară este următoarea: *în toate cazurile cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani*, atunci la alin. (1) art. 264 Cod penal această specificație lipsește, prin urmare, la alin.(1) art. 264 Cod penal poate fi aplicată sancțiunea complementară: *cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani, doar în cazul aplicării pedepsei cu închisoarea, ca pedeapsă principală*.

Totodată, instanța de apel a atenționat că sancțiunea complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport poate fi aplicată doar în cazul în care instanța va ajunge la concluzia de a-i aplica inculpatului pedeapsa sub formă de închisoare, deoarece aplicarea pedepsei complementare în cazul aplicării amenzii sau a muncii neremunerate în folosul comunității nu este prevăzută de art. 264 al. (1) Cod penal.

Instanța de apel a subliniat că din conținutul normei prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal rezultă cert că pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport se aplică doar în cazul stabilirii pedepsei sub formă de închisoare, însă în cazul în care instanța de judecată fixează pedeapsa sub formă de amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității, pedeapsa complementară nu se aplică.

Cu referire la încasarea de către prima instanță a cheltuielilor judiciare de la inculpat, instanța de apel a constatat că instanța de fond eronat a încasat din contul lui Andronache Serghei în beneficiul Statului cheltuielile de judecată în sumă de 191 (o sută nouăzeci și unu) lei, din următoarele considerente.

Instanța de apel a reținut că potrivit art. 227 Cod de procedură penală, (1) cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. (2) cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. (3) Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 Cod de procedură penală, (1) În modul prevăzut de legea procesuală penală, din sumele alocate de stat vor fi compensate următoarele cheltuieli judiciare suportate de către martori, partea vătămată, partea civilă, asistenții procedurali, interpreți, traducători, experți, specialiști, reprezentanții legali ai părții vătămate, ai părții civile: *1) cheltuielile făcute în legătură cu prezentarea la citare în organul de urmărire penală și în instanță; 2) cheltuielile de cazare; 3) salariul mediu pentru toată perioada de participare în procesul penal; 4) cheltuielile de reparare, restabilire a obiectelor care au fost deteriorate în urma utilizării lor în cadrul acțiunilor procesuale la cererea organului de urmărire penală sau a instanței.* (2) Organele, întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat sunt obligate să păstreze salariul mediu pentru toată perioada de timp în care partea vătămată, reprezentantul ei legal, asistentul procedural, interpretul, traducătorul, specialistul, expertul, martorul au participat în procesul penal la citarea organului de urmărire penală sau a instanței. (3) Expertului și specialistului li se recuperează, de asemenea, costul materialelor care le aparțin și care au fost utilizate pentru executarea însărcinării respective. (4) Expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu. (5) Cheltuielile suportate de persoanele menționate la alin.(1) vor fi recuperate la cererea acestora în baza unei hotărâri a organului de urmărire penală sau a instanței în mărimea stabilită de legislația în vigoare.

În conformitate cu art. 229 Cod de procedură penală, (1) Cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

Efectuarea expertizei medico-legale nominalizate a fost dispus prin ordonanța organului de urmărire penală din 07.02.2017 (f.d. 42), pentru aprecierea gradului de leziuni corporale cauzate părții vătămate Tcaci Serghei. Astfel, măsurile invocate de

procuror ca cheltuieli ce necesită a fi încasate din contul inculpatului constituie măsuri procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării, a statului.

Prin urmare, cheltuielile judiciare solicitate de către acuzatorul de stat sub formă de efectuarea expertizei medico-legală nr. 345/D din 22.02.2017 reprezintă cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, iar normele codului de procedură penală nu prevăd achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare în asemenea caz.

În această ordine de idei, instanța de apel s-a implicat din oficiu în sentința primei instanțe sub acest aspect și dispune de a respinge cererea înaintată de acuzatorul de stat în interesul statului de încasare de la Andronache Serghei în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 191 lei, ca fiind neîntemeiată.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței primei instanțe. Recurentul invocă dezacordul deciziei instanței de apel privind neîncasarea în mod solidar de la Andronache Serghei în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 191 lei. Potrivit art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală, se indică că, din inițiativa proprie și pe cont propriu sunt în drept să înainteze cerere despre efectuarea expertizei. Totodată, potrivit art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuieli suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal constată că, motivele invocate de autorul recursului nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

În această consecutivitate se reține că, în recursul ordinar, procurorul a invocat în drept temei de casare a deciziei instanței de apel prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, precum că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel dintr-un singur considerent, și anume că, în viziunea sa, greșit instanța de apel nu a încasat de la Andronache Serghei în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 191 lei.

Prin urmare, Colegiul penal respinge ca fiind neîntemeiat acest argument, deoarece instanța de apel și-a motivat soluția în această parte, care a fost expusă pe larg la pct. 4.1. din prezenta decizie, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune.

Potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a

procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Iar potrivit alin. (2) aceluiași articol, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare.

Suma de 191 lei solicitată de procuror ca să fie încasată de la inculpat în folosul statului constituie suma care a fost suportată pentru efectuarea expertizei medico-legale nr. 345/D din 22.02.2017 (f.d. 45-46).

Potrivit prevederilor art. 143 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale. Dispoziție alin. (2) aceleiași norme stipulează că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

În consecință, raportînd situația reținută în cauză, la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul concluzionează că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-417 Cod de procedură penală, iar recursul declarat, este vădit neîntemeiat și se apreciază ca inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2017, în cauza penală, în privința lui **Andronache Serghei XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **21 februarie 2018**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan